

ואף הוא, הקיסר, נפל מכורסייא לארעא, מכסאו לארץ.

אמר ליה הקיסר: במטותא מינך, בבקשה ממך, בעי רחמי עליה דאריא דבי עילאי דלהדר לדוכתיה, שיחזור למקומו.

בעא רבי יהושע בן חנניה רחמי עליה, ואהדר ליה לאתריה, והחזירוהו למקומו.

אמר ליה קיסר לרבי יהושע בן חנניה: בעינא דאיחזי לאלהיכו! רצוני לראות את אלוהיכם.

אמר ליה רבי יהושע בן חנניה: לא מצית חזית ליה. אינך יכול לראותו.

אמר ליה הקיסר: איברא,

א-ט חזינא ליה. באמת רצוני לראות אותו.

אזל רבי יהושע בן חנניה, ואוקמיה לקיסר להדי יומא מול השמש בתקופת תמוז.

אמר ליה רבי יהושע לקיסר: איסתכל ביה, הסתכל בשמש.

אמר ליה הקיסר: לא מצינא! איני יכול להסתכל בשמש.

אמר ליה רבי יהושע בן חנניה: יומא, דחד משמשוי, השמש, שהיא אחד מהשמשים, דקיימי שעומדים קמי דקודשא בריך הוא, אמרת עליה "לא מצינא לאיסתכלא ביה", שאינך יכול להסתכל עליה. שכינה עצמה, לא כל שכן שאינך יכול לראותה! ?

אמר ליה קיסר לרבי יהושע בן חנניה: בעינא רצוני דאיצבית ליה נהמא לאלהיכו. לערוך סעודה לאלוהיכם.

אמר ליה רבי יהושע בן חנניה לקיסר: לא מצית לערוך לו סעודה.

שאלו הקיסר: אמאי?!

אמר ליה רבי יהושע בן חנניה לקיסר: נפישו חילוותיה! מפני שחילותיו מרובין, ואינך יכול להכין סעודה לכולם.

אמר ליה הקיסר: איברא, באמת, רצוני לערוך לו סעודה.

אמר ליה רבי יהושע לקיסר: פוק צבית, צא וערוך לו את הסעודה לגידא דרביתא, על שפת הנהר ששמו רביתא, דרויחא עלמא, שהמקום שם מרווח לכל חיילותיו. וכוונתו היתה שיעשה את הסעודה במקום שהרוח שולטת שם.

טרח הקיסר שיתא ירחי קייטא, בששת חדשי הקיץ, כדי לערוך את הסעודה. אתא זיקא, נשבה רוח חזקה, כנשיה, טאטאה את כל הסעודה, לימא, אל הים. טרח הקיסר שיתא ירחי דסיתוא, בששת חדשי החורף, בהכנת הסעודה. אתא מיטרא, גשם, טבעיה, והטביע את כל הסעודה בימא.

אמר ליה הקיסר לרבי יוחנן: מאי האי, לשם מה באו הרוח והגשם שלקחו את הסעודה?

אמר ליה רבי יוחנן: הני, אלו הם כנושאי, מכבדי הבית, וזלוחאי, שוטפי הבית במים דאתו קמיה. שהם באים לפני המלך להכין את המקום, והם שכיחו את הסעודה.

אמר ליה הקיסר: אי חבי, שכל כך מרובים הם חיילותיו, לא מצינא! אין באפשרותי להכין לו סעודה.

אמרה ליה בת קיסר לרבי יהושע בן חנניה:

אבל מישקל לא שקל! נותן הוא ואינו לוקח. אמר רבי יהודה: שור דרכו להיות כרסתן, בעל כרס רחבה, ופרסתן שפרסותיו רחבות. רב רישיה, ראשו גדול, ורב זנובתיה, וזנבו גדול. וחילופא, וחילוף הדברים — בחמרא, בחמור, שדרכו להיות בעל כרס צרה, ופרסותיו צרים, וזנבו קטן.

ומבארין: למאי נפקא מינה לנו מהו דרכו של השור, ומהו דרכו של החמור? למקח וממכר. שהמוכר שור או חמור לחבירו, צריך לתת לו שור כזה וחמור כזה.

ואמר רבי יהודה: שור שהקריב אדם הראשון⁽⁹⁵⁾ — קרן אחת היתה לו במצחו. שנאמר בתהילים, שאמר דוד המלך לקדוש ברוך הוא [פרק כט]: "ותיטב [תהילתי] לה', משור פר מקרין מפריס" שהקריב אדם הראשון.

והוינן בה: הרי "מקרין" דכתיב בהאי קרא, תרתי, שני קרנים משמע. כדרך שאר שוורים, ומהיכן למדת ששורו של אדם הראשון היה בעל קרן אחת.

אמר רב נחמן: "מקרין" בכתיב חסר כתיב בפסוק, "משור פר מקרין מפריס", דמשמע "קרן", לשון יחיד.

ואמר רב יהודה: שור שהקריב אדם הראשון, נברא כשהוא שלם עם קרניו. [לעומת שאר שוורים שפרסותיהם נולדות עמהם וקרניהם גדלים לאחר זמן, כשהשור גדל], ונמצא שקרניו קודמות לפרסותיו,

אלהיכון — נגרא הוא! אלוהיכם נגר הוא. דכתיב בתהילים [קד] "המקרה במים עליותיו", הרי שהוא עשה תקרה לעליה שלו. ולכן, אימא ליה דנעביד לי, שיעשה לי חרא מסתוריתא, פלך, שעליו מגלגלין את חוטי הצמר אחר שטוו אותם.

אמר לה: לחייו! אכן אבקש על זה.

בעא רבי יהושע רחמי עליה, ואינגעה, חלתה בת הקיסר בנגעים. אותבה, הושיבו אותה בשוקא דרומי, ויהבי לה מסתוריתא פלך, היות דהוו נהיגי שהיו נוהגים אצלם ברומי, דכל דמנגע, שחלה בנגעים, יהבי ליה, היו נותנים לו מסתוריתא, ויתבי ויושב היה בשוקא, ופטר דוללי, ועושה בהם מלאכתו בחוטים.⁽⁹⁴⁾

ועשו כך, כי היכי כדי דליחזו אינשי, שיראו האנשים את נגעיו, וליבעי רחמי עליה, יבקשו עליו רחמים.

יומא חד, הוה קא חליף רבי יהושע התם. הוה יתבא בת הקיסר ופטר דוללי, אחר שהושיבו אותה בשוקא דרומאי.

אמר לה רבי יהושע: שפירתא מסתוריתא, האם טוב הוא בעיניך הפלך דיהיב לך אלוהי?

אמרה ליה בת הקיסר: אימא ליה אמור לאלוהיך — לשקול מאי דיהב לי! שיקח את מה שנתן לי.

אמר לה רבי יהושע: אלאא דידן מיהב יהיב,

95. אחר שראה ששקיעת החמה זורחת החמה הן מנהגו של עולם, כדאיתא במסכת עבודה

94. ויש גורסים זוללי, לשון אריגה. תוספות ביבמות.

בריאת הדשאים והאילנות, אמר "למינהו" באילנות, כדכתיב "עץ פרי עושה פרי למינו", אבל בדשאים לא נאמר "למינו", כדכתיב "תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע".

נשאו הדשאים ודרשו קל וחומר בעצמן: אם רצונו של הקב"ה שהבריאה תהיה בערבוביא, למה אמר "למינהו" באילנות?

ועוד נשאו הדשאים קל וחומר: ומה אילנות, שאין דרכן לצאת בערבוביא, שאפילו בלי צווי הם היו יוצאים כך, שהרי הם גדולים ואינן ראויין ליגדל צפופים ביחד כי אם מפוזרים, ומכל מקום אמר הקדוש ברוך בהם "למינהו", שיצא כל אילן בפני עצמו, רחוק האחד מחבירו.

אנו, הזרעים, שדרכנו לצאת מעורבבין, ואם לא נזהר לצאת כל עשב בפני עצמו ולא בערבוביא, אין אנו ניכרין כל זרע בפני עצמו, על אחת כמה וכמה שעלינו לצאת כל אחד בנפרד!

מיד, כל אחד ואחד מהזרעים יצא למינו, כדכתיב "ותוצא הארץ דשא עשב מזריע זרע למינהו".

פתח שר העולם ואמר: "יהי כבוד ה' לעולם ישמח ה' במעשיו!" שכולם זהירים במצוותיו.

בעי רבינא: הרכיב שני סוגי דשאים זה על גב זה —

שכאשר השור הראשון יצא מן הארץ, יצא קודם ראשו עם קרניו, ורק אחר כך יצאו פרסותיו. **שנאמר: "ותיטב לה' — משור פר, מקרין מפריס".** דמשמע, מקרין, שיצאו קרניו ברישא. **והדר מפריס, שאחר כך יצאו פרסותיו.**

וממשיכה הגמרא, שדברי רב יהודה — **מסייע ליה לרבי יהושע בן לוי.**

דאמר רבי יהושע בן לוי: כל מעשה בראשית — בקומתן נבראו. שנגמרה כל קומתן כבר בשעת יצירתן, ולכן קדמו קרניו לפרסותיו. שהרי הם נוצרו עמו ויצאו תחילה מן הארץ. והיינו דכתיב "משור פר", שביום הראשון שהיה שור, דהיינו ביום הולדו, כבר היה גדול כמו פר [שור בן יומו קרוי שור, כדכתיב "שור כי יולד". ואילו "פר" קיימא לן שהחל מבן שלש נקרא פר].

וכמו כן, כל מעשה בראשית — **לדעתן נבראו.** שהודיעם הקב"ה שיבראו, והם הסכימו לכך.

לצביונם נבראו, בדמות שהם בחרו לעצמם. שנאמר [בראשית ב] "ויכולו השמים והארץ וכל צבאם". אל תקרי צבאם, אלא צביונם. דמשמע שהם נבראו בצביונם. (96)

דרש רבי חנינא בר פפא: הא דכתיב בתהילים [קד] "יהי כבוד ה' לעולם, ישמח ה' במעשיו". פסוק זה — שר העולם, המלאך הממונה על העולם, שהוא מטטרון, אמרו.

בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא וצוה על

96. ויש מפרשים דקומתן דעתם וצביונם כולהו נפקי מהמילה וכל צבאם. תוספות.